

Recitind Hamlet

Astă seară (2 februarie 2003) am văzut filmul Hamlet, în regia lui Zefirelli.

Am așteptat și urmărit filmul cu interes la început, apoi cu emoție, din ce în ce mai tulburat .

Filmul a fost o revelație.

Din punctul de vedere al cinefilului - am a mai văzut două sau trei filme Hamlet, printre care și cel clasic (acum aproape 50 de ani) cu Laurence Olivier, dar și din punctul de vedere al iubitorului de teatru - în ultimii 20 de ani am văzut câteva montări destul de reușite, chiar dacă se îndepărtau de esența filozofică a piesei și încercau să sugereze în subtext teme din actualitate.

Cunosc bine piesa - am citit-o de trei sau patru ori, unele scene în engleza modernă sau în cea de pe timpul lui Shakespeare, am învățat și declamat, la 19-20 de ani, monologuri celebre din piesă.

Filmul mi-a oferit prilejul să retrăiesc acea zi vântoasă și destul de friguroasă în care am străbătut străduțele de pe malul Tamisei, în căutarea teatrului Globe și mai ales a lui Shakespeare, încercând să-mi imaginez Londra și lumea în care și pentru care a scris el.

Este cel mai bun Hamlet pe care l-am văzut - concepție regizorală, tratarea temei, jocul actorilor, ritmul și plastica filmului, datorită desigur și distribuției formată din mari actori în rolurile principale și alți foarte buni actori în celelalte roluri.

Mel Gibson reușește un Hamlet încrâncenat dar lucid, fără a avea dramatismul și profunzimea necesară în toate momentele.

Ofelia găsește în Helena Bonham Carter cea mai bună interpretă pe care am văzut-o : o fecioară îndrăgostită, pură și demnă, strivită de destin.

Alen Bates (în Claudiu) este un rol minuțios construit, cu gesturi și o mimică de detaliu care îl dezvăluie mai mult chiar decât replicile.

Glenn Close (în Regina) este o apariție evanescentă, fără accentele pătimașe sugerate de text și alte interpretări.

Dincolo de roluri, cred că filmul poate fi văzut în mai multe feluri.

Ca o încercare de a prezenta personajele și contextul cu contururile, temele și manifestările comportamentale ale epocii - piesa a fost scrisă în 1600...

Misterul, fantomele, iubirea, violența, răzbunarea, nebunia, trădarea și crima satisfăceau gustul publicului din Londra medievală...

Fidelitatea față de text și autor - cu menținerea și sublinierea replicilor cu semnificație general umană - este remarcabilă și se transfigurează în valoare artistică

Pentru mine filmul a fost mai mult decât atât.

Am citit, am gândit și am reflectat de multe ori la personajul Hamlet, la semnificațiile lui.

Am fost mult timp influențat de interpretările tradiționale - Un Hamlet nefericit, care trăiește o dramă descoperind adevărul despre cei din jurul lui, tristul prinț al Danemarcei...

Astă seară am descoperit un alt Hamlet - un Hamlet, ca **imagine a eu-lui nostru interior**, asaltat de întrebări, îndoieli, impulsuri și conflicte violente, uneori fără ieșire.

În filmul lui Zefirelli, Hamlet devine o monadă a sufletului omenesc, în care se adună și se reflectă toate sentimentele și trăirile oamenilor confrunțați cu nevoia de adevăr, dreptate, onoare, iubire, prietenie, și cu marile întrebări despre sensul existenței lor.

Este frământat, disperat, violent, îngrozit, lucid, capabil să-și asume viața și destinul sau moartea.

Zbuciumul lui, în momente și situații limită de viață, este zbuciumul fiecăruia dintre noi în împrejurări asemănătoare...